

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 651/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Olosom, M. R. Štefánika 71, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 192/2011 a jeho rozsudkom z 12. augusta 2013, ako aj postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 419/2013 a jeho rozsudkom z 21. mája 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola elektronickou poštou 8. augusta 2014 doručená sťažnosť M. B. (ďalej len „sťažovateľka“),

ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 192/2011 a jeho rozsudkom z 12. augusta 2013, ako aj postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 419/2013 a jeho rozsudkom z 21. mája 2014.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojenej písomnosti vyplýva, že sťažovateľka je v procesnom postavení navrhovateľky v súdnom spore o zaplatenie 1 000 € s príslušenstvom vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 192/2011. Okresný súd rozsudkom z 12. augusta 2013 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľke 500 € s úrokom z omeškania. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Na odvolanie sťažovateľky a aj odporcu rozhodol krajský súd rozsudkom z 21. mája 2014, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3. Podľa názoru sťažovateľky *„Vyššie citovaný rozsudok Krajského súdu... ako aj prvostupňový rozsudok Okresného súdu... je zjavne neústavný, svojvoľný, arbitrárny, vymykajúci sa ustálenej rozhodovacej praxi súdov a najmä je založený na nesprávnom procesnom postupe a zaťaženom hrubými vadami konania. Postup krajského súdu pri rozhodovaní odvolania hraničil s ignoráciou odvolacích námietok, ktoré boli vecné. Krajský súd v podstate (iracionálnym spôsobom) vyhľadával ospravedlňujúce dôvody vytýkaných väd prvostupňového konania a rozhodnutia a na moje odvolacie námietky nedal relevantnú odpoveď. Podľa prístupu krajského súdu môže civilný súd vykonávať svoju právomoc akokoľvek - môže ľubovoľne hodnotiť dôkazy, ľubovoľne konať v rozpore s procesným kódexom a ľubovoľne rozhodovať.“*

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľky... na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co 419/2013 zo dňa 21. 05. 2014 a rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi sp. zn. 15C 192/2011 zo dňa 12. 08. 2013 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu... sp. zn. 5Co 419/2013 zo dňa 21. 05. 2014 a rozsudok Okresného súdu... sp. zn. 15C 192/2011 zo dňa 12. 08. 2013 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu... na ďalšie konanie.

3. Okresný súd... a Krajský súd... sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne sťažovateľke... do tridsať dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 340,89 EUR...“

5. Ako dôkazový materiál sťažovateľka pripojila namietaný rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 Co 419/2013 z 21. mája 2014 a okresného súdu sp. zn. 15 C 192/2011 z 12. augusta 2013.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

10. V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.A

K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv postupom okresného súdu

11. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že

právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľky je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý ma fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

12. O ochrane práv sťažovateľky, ktorých porušenie namietala vo vzťahu k postupu okresného súdu, mal právomoc rozhodovať (a aj rozhodol – pozri bod 2) v odvolacom konaní krajský súd. Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 192/2011 a jeho rozsudok z 12. augusta 2013.

13. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie označených práv postupom okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.B

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu

14. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

15. Ústavný súd už uviedol, že „*predpokladom uplatnenia práva na spravodlivý proces, ktoré sa zaručuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je nezávislosť a nestrannosť súdu. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru*“ (napr. II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

16. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

17. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že

účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

18. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 5 Co 419/2013 z 21. mája 2014 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy, resp. dohovoru.

19. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z výsledkov v konaní vykonaného dokazovania a z neho vychádzajúcich právnych záverov. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd oboznámil podstatu skutkových a právnych záverov okresného súdu a odvolacej argumentácie sťažovateľky a odporcu.

Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd takto:

„Krajský súd v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. preskúmal vec, a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdiť. Pričom v nadväznosti na ust. § 219 ods. 2 O. s. p. odvolací súd v celom rozsahu

poukazuje na vecne správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 431 Občianskeho zákonníka ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzateľov a ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo.

Pod pojmom stret prevádzok treba rozumieť predovšetkým stretnutie prevádzok dvoch alebo viacerých prevádzateľov dopravných prostriedkov (napr. zrážka dvoch alebo viacerých dopravných prostriedkov); v takomto prípade ide o tzv. priamy stret. Stretom prevádzok však treba rozumieť aj tzv. nepriamy stret, pri ktorom síce nedochádza k zrážke dvoch alebo viacerých dopravných prostriedkov, ale prevádzkou jedného dopravného prostriedku sa nepriamo ovplyvní prevádzka druhého dopravného prostriedku, v dôsledku čoho dôjde k jeho poškodeniu (napr. zle nastavené svetlá na dopravnom prostriedku môžu spôsobiť oslnenie vodiča oprotiidúceho vozidla, ktorého vodič v dôsledku toho havaruje, alebo dopravný prostriedok odmrští kameň, ktorý rozbije predné sklo na ďalšom dopravnom prostriedku, ktorého vodič v dôsledku toho havaruje a pod.). Pojmom stret prevádzok treba rozumieť aj naraz dopravného prostriedku do dopravného zariadenia iného druhu dopravného prostriedku (napr. náraz motorového vozidla do železničných závor).

Aj pri strete prevádzok ide o objektívnu zodpovednosť, t. j. zodpovednosť vzniká bez ohľadu na zavinenie. Ak ide o vyporiadanie medzi dvoma alebo viacerými prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení škody. Táto účasť je objektívnou účasťou na spôsobení škody, môže však spočívať aj v zavinenom konaní alebo opomenutí

niektorého prevádzateľa (napr. niekto na križovatke nedá prednosť inému motorovému vozidlu, hoci podľa pravidiel cestnej premávky bol tak povinný urobiť), pokiaľ ním bola založená príčinná súvislosť, ktorá viedla k vzniku škody.

Pri strete prevádzok dvoch alebo viacerých prevádzateľov, ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody (§ 431 OZ). Z povahy prevádzky dopravných prostriedkov vyplýva požiadavka, aby prevádzateľ aj v týchto prípadoch zodpovedal za škodu, ktorú nezavinil. Ustanovenie § 431 OZ, ktoré nadväzuje na právnu úpravu zodpovednosti podľa ustanovení § 427 a 429 OZ, umožňuje posudzovať zodpovednosť za škodu spôsobenú stretom dvoch alebo viacerých prevádzok a škodu samu ako celok, pričom každý z prevádzateľov nesie zodpovednosť za časť celkovej škody úmerne k svojej účasti, ktorú mal na spôsobení škody. Miera účasti na škode vyjadruje aj prípadné zavinené konanie alebo opomenutie jednotlivých prevádzateľov, ak toto konanie či opomenutie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody.

Odvolací súd preskúmaním zistil, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol, keď uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľke 500 eur s úrokom z omeškania 9 % ročne od 15. 04. 2011 a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že v prejednávanej veci obaja účastníci dopravnej nehody zodpovedajú za vznik škody pomerne a navrhovateľka ako prevádzateľ vozidla Seat Leon, ktorá by zodpovedala za škodu podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá je zároveň i poškodenou znáša škodu taktiež pomerne, pretože aj u nej je daná účasť /cez osobu vodiča/ na spôsobení vzniknutej škody /§ 431 Občianskeho zákonníka/. Na základe vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala od odporcu náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená na jej motorovom vozidle pri dopravnej nehode zo dňa 27. 2. 2011, pri ktorej došlo k stretu dvoch motorových vozidiel, a to vozidla odporcu M. K., ktorého je i prevádzkovateľom a vozidla navrhovateľky, ktoré viedol ako vodič jej syn R. B., pričom po nehode bol účastníkmi nehody vyhotovený záznam o dopravnej nehode, kde je načrtnutý plánik nehody so záverom, že nehodu zaviniť vodič vozidla odporcu, ktorému bola za priestupok podľa § 22 ods. 1

písm. k/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a v spojitosti s porušením povinnosti podľa § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 8/2009 Z. z. uložená bloková pokuta 50 eur.

V prejednávanej veci sa súd prvého stupňa z hľadiska základných prvkov zodpovednostného právneho vzťahu správne najskôr zaoberal ustálením prípadného porušenie povinností účastníkov dopravnej nehody, v príčinnej súvislosti s ktorým porušením vznikla škoda na vozidle navrhovateľky, pretože odporca si náhradu škody na svojom vozidle neuplatňoval. Keďže účastníci poskytli súdu rozporné tvrdenia ohľadom správania sa vodičov oboch motorových vozidiel, pričom sa nezhodli ani na mieste stretu vozidiel, polohe vozidiel po ich strete a jediná dokumentácia, ktorá bola k dispozícii bol len záznam o dopravnej nehode a záznam z preverenia škodovej udalosti a fotodokumentácia poškodených vozidiel, súd prvého stupňa následne správne vzhľadom na rozdielne skutkové tvrdenia účastníkov konania o priebehu nehody a správania oboch vodičov, nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru cestnej dopravy.

Po vykonaní znaleckého dokazovania, z ktorého záverovou vyplývali dva varianty najpravdepodobnejšieho priebehu dopravnej nehody, súd prvého stupňa správne ustálil, že dopravná nehoda sa stala podľa popisu ako uviedol znalec vo svojom druhom variante, keď zoberal na zreteľ predovšetkým výpoveď svedka Š., ktorý jediný bol objektívnym pozorovateľom dopravnej nehody (správne neprihliadol v podstatných tvrdeniach ako na vierohodnú výpoveď svedka B., ktorý je synom navrhovateľky vzhľadom na tento príbuzenský vzťah a záujem na výsledku konania, a na druhej strane i na výpoveď M. Š., ktorá je priateľkou odporcu). Za tohto stavu keď tvrdenia oboch vodičov boli rozporné a navrhovateľ iné tvrdenia a dôkazy súdu neposkytol, nepovažoval ani odvolací súd za preukázané tvrdenie navrhovateľky, že nehodu zaviniť výlučne odporca tým, že po zastavení jeho vozidlo bez preverenia situácie na ceste začal odbočovať vľavo v čase a mieste, kde bolo jeho auto obiehajúce vozidlom navrhovateľky. Ak teda vozidlo odporcu, ktoré išlo pomalou jazdou, nezastavilo a obe vozidlá sa nachádzali v priestore pred križovatkou, nemohol ho vodič vozidla navrhovateľky v priestore križovatky predchádzať, pretože tým tento vodič aj podľa názoru odvolacieho súdu porušil § 15 ods. 5 písm. g/ zákona č. 8/2009 Z. z., pričom na druhej strane aj odporca porušil povinnosť tým, že nereagoval na predchádzanie svojho vozidla, čím mohol zabrániť zrážke, pretože to bolo v jeho technických možnostiach a jeho tvrdenie o tom, že vozidlo navrhovateľky nevidel

nepovažoval ani odvolací súd za pravdivé, a to i s poukazom na závery znaleckého posudku. Odporca sa zrejme do spätných zrkadiel v čase začatia odbočovania vľavo vôbec nepozrel, pretože by inak vozidlo navrhovateľky postrehol. Aj zo strany odporcu preto došlo k porušeniu povinnosti vodiča v zmysle § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 8/2009 Z. z., pričom pri odbočovaní vľavo bol odporca v zmysle § 19 ods. 1 citovaného zákona povinný pred odbočovaním dávať znamenie o zmene smeru jazdy, pri odbočovaní nesmel ohroziť vodiča idúceho za ním a musel dbať na zvýšenú opatrnosť, čo odporca zanedbal.

Pokiaľ ide o prvý variant, ani podľa odvolacieho súdu z vykonaného dokazovania nemožno ustáliť ako preukázanú skutočnosť; a to že vozidlo odporcu v danom mieste zastavilo so smerovkou a následne s vypnutím smerovky a za ním zastavil aj vodič B., pretože tieto tvrdenia zostali v konaní sporné, pritom ani svedok Š. jednoznačne neposkytol tvrdenie, že prvé vozidlo zastavilo. Len v prípade spoľahlivého preukázania tejto skutočnosti by bolo možné uzavrieť, že vozidlo navrhovateľky obchádzalo vozidlo odporcu v dôsledku prekážky v cestnej premávke, ktorú mohlo tvoriť vozidlo odporcu, čo v prejednávanej veci nebolo.

Vychádzajúc z uvedeného záveru súd prvého stupňa potom správne uzavrel, že obaja účastníci dopravnej nehody zodpovedajú za vznik škody pomerne, pričom aj podľa odvolacieho súdu tento záver vyplýva z toho, že i vodič vozidla navrhovateľky porušil právnu povinnosť, a to zákaz predchádzania vozidla pri jazde cez križovatku a porušenie tejto povinnosti vzhľadom na závažnosť tohto porušenia a okolnosti nehody odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa ustálil z hľadiska pomernosti v polovici, pretože za rovnako závažné považoval aj odvolací súd na druhej strane porušenie povinnosti odporcu, ktorý porušením povinnosti vodiča a povinnosti dbať pri odbočovaní na zvýšenú opatrnosť rovnako zavinil vznik dopravnej nehody. Po takto ustálenom pomere účasti pri strete prevádzok oboch motorových vozidiel, aj odvolací súd považoval nárok navrhovateľky za dôvodný len v polovici. Súd prvého stupňa v danom prípade teda riadne zdôvodnil pomer účasti na spôsobení vzniknutej škody, preto odvolací súd nepovažoval námietku navrhovateľky uvádzanú v odvolaní, že súd nevysvetlil ako vlastne dospel k pomeru 50:50, za opodstatnenú.

Čo sa týka výšky škody, ktorá medzi účastníkmi nebola sporná a ktorú si navrhovateľka uplatnila vo výške 1000 eur aj v tejto časti súd prvého stupňa správne

rozhodol, keď navrhovateľke priznal len pomernú časť náhrady škody 500 eur a vo zvyšnej časti návrh zamietol. V súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. súd priznal navrhovateľke aj úrok z omeškania 9 % ročne od 15. 4. 2011 t. j. od uplynutia doby na plnenie na základe predžalobnej výzvy navrhovateľky odporcovi, resp. vedľajšiemu účastníkovi.

K námietke navrhovateľky uvádzanej v odvolaní, že pokiaľ okresný súd náhradu škody rozdelil v pomere 50 : 50, mal preto vychádzať zo sumy 1.198,83 eur, ktorú zaplatila za opravu vozidla,, odvolací súd uvádza, že súd je v sporovom konaní viazaný návrhom účastníka konania, pričom navrhovateľka žiadala náhradu škody 1.000 eur, teda súd nemohol ísť nad rámec jej návrhu a nemohol jej priznať viac ako žiadala, čo v prejednávanej veci pri pomernej časti náhrady škody predstavovala suma 500 eur (polovica z 1.000 eur).

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľky o tom, že odporca v blokovom konaní svoju vinu uznal a zaplatil pokutu, odvolací súd, tak ako správne uviedol i súd prvého stupňa konštatuje, že v zmysle § 335 ods. 1 O. s. p. súd nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní. Pokiaľ aj v rámci prešetrenia priestupku bola uložená pokuta odporcovi, za stavu, že v konaní bola namietaná zodpovednosť odporcu za škodu, súd nemohol vychádzať z výsledku blokového konania, preto musel posúdiť zodpovednosť osobitne a to v rámci vykonaného dokazovania pred súdom.

Čo sa týka ďalšej námietky navrhovateľky uvádzanej v odvolaní, že súd prvého stupňa si ani na jednom z troch vykonaných pojednávaní nesplnil povinnosti v zmysle § 118 ods. 2 O. s. p., pričom predmetná povinnosť súdu je zakotvením práva účastníka na zabezpečenie predvídateľnosti rozhodovania súdu v civilnom sporovom konaní, nakoľko súd môže hodnotiť dôkazy inak než ich vníma sám účastník a umožňuje tak účastníkovi efektívne reagovať na oznámené posúdenie skutkových tvrdení súdom produkovaním ďalších dôkazov, pričom prvostupňový súd jej tak svojim procesným postupom a predmetným opomenutím základných povinností vo vzťahu k účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom, odvolací súd konštatuje, že i keď v zápisniciach z pojednávaní nie je presne použité ustanovenie § 118 ods. 2 O. s. p., nebola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko ako vyplýva z obsahu spisu, a zo zápisníc z pojednávaní, súd prvého stupňa na základe rozporných tvrdení účastníkov konania

nariadil znalecké dokazovanie, teda navrhovateľka vedela čo považuje súd prvého stupňa za rozporné.

Čo sa týka námietky odporcu uvádzanej odvolaní že vzhľadom na pochybnosti, ktoré sú v spise a hlavne s poukazom na znalecký posudok, nie je možné ustanoviť, že dopravnú nehodu zaviniť on, a preto navrhoval, aby súd návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol, nakoľko neuniesla dôkazné bremeno, túto odvolací súd považoval za neopodstatnenú, a to z dôvodu ako bolo už uvedené vyššie, v prejednávanej veci odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa ustálil, že dopravná nehoda sa stala podľa popisu ako uviedol znalec vo svojom druhom variante a to v spojitosti predovšetkým s výpoveďou svedka Š., ktorý jediný bol objektívnym pozorovateľom dopravnej nehody a na základe uvedeného záveru potom uzavrel, že obaja účastníci dopravnej nehody zodpovedajú za vznik škody pomerne, teda navrhovateľka v tejto časti dôkazné bremeno uniesla.

Vzhľadom na vyššie uvedené teda súd prvého stupňa v predmetnej veci dostatočne zistil skutkový stav a v konečnom dôsledku i správne rozhodol, pričom dostatočne sa vysporiadal i s námietkami uvádzanými navrhovateľkou a odporcom v odvolaní, preto odvolací súd nepovažoval námietky navrhovateľky a odporcu za opodstatnené a rozsudok prvostupňového súdu potvrdil. Zároveň podľa § 219 ods. 2 O. s. p. vo zvyšku poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa.

Súd prvého stupňa rozhodol v danej veci správne i o náhrade trov konania, v súlade s ustanovením § 142 ods. 2 O. s. p, nakoľko v konaní bola navrhovateľka a odporca úspešný len pomerne, a to každý v polovici.

Taktiež správne rozhodol i o povinnosti navrhovateľky a odporcu nahradiť štátu trovy konania, ktoré vznikli za doplatenie odmeny znalcovi a ktorú odmenu súd vyplatil zo štátnych prostriedkov, a to vzhľadom na výsledok konania, keď obaja účastníci boli úspešný každý v polovici, preto správne zaviazal oboch účastníkov k náhrade trov štátu v polovici, pričom vykonanie znaleckého dokazovania bolo potrebné s ohľadom na tvrdenia oboch účastníkov konania, i keď ho navrhovateľka nenavrhla, tak ako namietala v odvolaní.

Čo sa týka námietky navrhovateľky, že u nej ako invalidnej dôchodkyne sú objektívne dané predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, odvolací súd uvádza, že samotná skutočnosť, že je invalidná dôchodkyňa nie je dôvodom na oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom iné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych

poplatkov neuviedla ani nepreukázala, pričom nepreukázala ani výšku invalidného dôchodku, preto i túto námietku odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 2 O. s. p. tak, že žiadnemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko obaja boli v tomto konaní úspešní len čiastočne.“

20. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona [zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov], ako aj obsahu relevantných dôkazov je napadnuté rozhodnutie krajského súdu aj náležite odôvodnené. Ústavný súd považuje preto postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia okresného súdu za legitímny s ústavne – v nevyhnutnom rozsahu – korešpondujúcou mierou interpretácie na vec použitých zákonných ustanovení a vylučujúci porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Na základe uvedeného ústavný súd v danej veci dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je svojvoľný. Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

22. V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s postupom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol

v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

23. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom krajského súdu a sťažovateľkou namietaným porušením označených práv, sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti namietala aj porušenie § 118 ods. 2 OSP v postupe okresného súdu, ktorý mal spôsobiť, že jej tento súd „*odňal možnosť konať pred súdom*“. Vzhľadom na závery prezentované v bode 13 a tiež skutočnosti, že odňatie možnosti konať pred súdom zakladá osobitný dôvod na podanie dovolania [§ 237 písm. f) OSP], bolo možné v rozsahu namietaných skutočností podať tento mimoriadny opravný prostriedok, a to proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 236 a následne OSP). Ak tak sťažovateľka neurobila, ústavnému súdu bráni táto prekážka na ústavný prieskum v tejto časti (princíp subsidiarity).

25. Po odmietnutí sťažovateľkinej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej návrhom na zrušenie namietaných rozhodnutí a trovami konania (pozri bod 4).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014